

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2006-2007

27 oktober 2006

BELEIDSBRIEF

Inburgering

Beleidsprioriteiten 2006-2007

ingediend door de heer Marino Keulen,
Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering

INHOUD

	Blz.
Inleiding.....	5
1. Begroting	6
A. Evolutie kredieten inburgering	6
B. Begroting 2007	6
Uitgaven voor het inburgeringsbeleid.....	6
Uitgaven voor projecten ingediend onder ‘Managers van diversiteit’	6
Uitgaven voor het diversiteitsbeleid.....	6
Subsidiëring voor de aankoop en de aanleg van terreinen ten behoeve van woonwagenbewoners	7
2. Prioriteiten voor het beleid in 2006 - 2007	8
I. Het inburgeringsbeleid ten aanzien van inwijkelingen	8
1. Uitvoering van het aangepaste inburgeringsdecreet	8
1.1. De doelgroep van het inburgeringsbeleid	8
1.2. De inburgeringsplicht	9
1.3. Vergoeding en waarborg	9
1.4. Naar een systeem van administratieve geldboetes	9
1.5. Flexibiliteit	10
1.6. Het toeleidingstraject voor minderjarige anderstalige nieuwkomers	10
1.7. Het informeren en doorverwijzen van de inburgeraar	10
1.8. Nieuwe principes voor de subsidiëring onthaalbureaus: naar een reële outputfinanciering	11
2. Maatschappelijke oriëntatie als bijdrage tot het samenleven in diversiteit	11
3. Trajectbegeleiding: divers en cruciaal	12
4. Verdere professionalisering van de onthaalbureaus	13
5. Het samenwerkingsverband	13
6. Kruispuntbank Inburgering: ‘Meten is weten’	13
7. De Huizen van het Nederlands	14
8. Het secundaire traject	15
9. Inburgering in Brussel.....	15
10. Het civiele effect van inburgering	16
II. Diversiteitsbeleid – het inburgeringsbeleid ten aanzien van de hele samenleving	17
1. Initiatieven ter versterking van het inburgeringsbeleid (‘managers van diversiteit’)	17
2. Nieuwe overeenkomsten 2006-2008 voor de integratiediensten	17
3. Aanpassing van de overeenkomsten van de integratiecentra	19

3.1. Aanpassing van de overeenkomsten 2003-2008 van de provinciale en lokale integratiecentra vanaf 1 januari 2006 aan de nieuwe beleidsmatige en maatschappelijke ontwikkelingen	19
3.2. Het Vlaams Minderhedencentrum	20
4. Afstemming van de diversiteitssector op de inburgeringssector	20
5. Audit van de diversiteitssector	21
6. Experimentele projectsubsidie	21
7. Empowerment	21
8. De trekkende bevolkingsgroepen	22
9. Tolkendienstverlening	22
10. Coördinatie van het inburgerings- en diversiteitsbeleid	22
3. Moties en resoluties Vlaams Parlement	24
4. Samenvatting	26
Voor het inburgeringsbeleid	26
Voor het diversiteitsbeleid	26

Inleiding

Ik blik met een zekere voldoening terug op het voorbije werkjaar. De belangrijkste reden hiervoor is uiteraard de aanpassing van het decreet betreffende het inburgeringsbeleid. Hiermee zijn enkele beleidsprioriteiten die de Vlaamse Regering bij haar aantreden bepaald heeft, verankerd in een efficiënte regelgeving.

De eerste grote uitdaging voor het nieuwe werkjaar is daarmee evident. Het aangepaste inburgeringsdecreet dient in uitvoering te gaan en vooral in de praktijk omgezet te worden. Hierbij is een grote uitdaging weggelegd voor zowel de onthaalbureaus als de Vlaamse administratie.

In 2007 ga ik ook verder op de ingeslagen weg wat betreft de professionalisering van de inburgeringssector. Een eerste pijler hierbij is het vormingsprogramma maatschappelijke oriëntatie verder standaardiseren. De eerste stappen hiertoe zijn al gezet. Ik hoop volgend jaar de eerste concrete resultaten te kunnen voorleggen.

Professionalisering en uniformisering hebben natuurlijk ook betrekking op de onthaalbureaus. In de uitvoering van het inburgeringsdecreet zal daar grote aandacht aan besteed worden.

De vorderingen die hieromtrent al gemaakt zijn, bieden de ruimte om op hun beurt ook de diversiteitssector te professionaliseren en te uniformiseren. De vroegere minderhedensector kent al een langere bestaansgeschiedenis dan de onthaalbureaus. Daarom is het opportuun om de werking en structuur ervan te toetsen aan de uitdagingen die het huidige samenleven in diversiteit stelt. De belangrijkste doelstelling voor de diversiteitssector is daarom een audit door de Inspectie van Financiën die de start zal zijn voor dit moderniseringsproces.

Marino Keulen
Vlaams minister van Inburgering

1 Begroting

A. Evolutie kredieten inburgering

(op duizend euro)

	Krediet 2006	Krediet 2007
NGK	42.873	65.963
GVK	1.011	4.270
GOK	1.203	1.790
VRK		
MAC		

B. Begroting 2007

De kredieten voor Inburgering zijn verdeeld over 2 programma's.

1. Het **programma 41.7 "Maatschappelijk Welzijn"** bevat een totaal bedrag van 54.550.000 euro aan beleidskredieten voor wat het diversiteits- en inburgeringsbeleid betreft. Het bestaat uit volgende uitgavenpakketten:

- Uitgaven voor het inburgeringsbeleid en ondersteunende maatregelen
- Uitgaven voor het diversiteitsbeleid en ondersteunende maatregelen
- Uitgaven voor projecten ingediend onder 'Managers van diversiteit'
- Subsidiëring voor de aankoop en de aanleg van terreinen ten behoeve van woonwageneigenaren

Uitgaven voor het inburgeringsbeleid

Deze kredieten zijn bestemd voor de uitvoering van het inburgeringsdecreet. Het uitgavenpakket inburgering bevat in 2007 een totaal van 31.456.000 euro beleidskrediet.

In de begroting worden hiervoor twee kredieten voorzien:

1. subsidies inburgeringsbeleid (basisallocatie 34.02): 29.725.000 euro. De besteding van deze basisallocatie gaat naar subsidies voor inburgeringstrajecten voor inburgeraars, subsidies voor minderjarige werking van de onthaalbureaus en de Tolkendienstverlening.
2. begeleidende maatregelen inburgeringsbeleid, met inbegrip van uitgaven voor buitenlandse zendingstreks (basisallocatie 12.03): 1.731.000 euro

Uitgaven voor projecten ingediend onder 'Managers van diversiteit'

Dit betreft subsidies ter versterking van initiatieven in kader van het inburgeringsbeleid (basisallocatie 33.29): 5.000.000 euro.

Uitgaven voor het diversiteitsbeleid

Deze kredieten bevatten de uitgaven voor de ondersteuning van de acties van het diversiteits- en minderhedenbeleid:

- allerhande uitgaven aanmoediging, organisatie, ontwikkeling activiteiten integratie etnisch-culturele minderheden (basisallocatie 12.01): 351.000 euro
- de co-financiering van het agentschap voor Binnenlands Bestuur van het Steunpunt Gelijkekansenbeleid (basisallocatie 33.50): 50.000 euro
- de subsidiëring centra en diensten Vlaams minderheidsbeleid en schipperswerking (basisallocatie 34.01): 12.734.000 euro
- de subsidiëring van projecten met een experimenteel aanvullend en/of vernieuwend karakter ten aanzien van etnisch-culturele minderheden (basisallocatie 34.03: 689.000 euro).

Subsidiëring voor de aankoop en de aanleg van terreinen ten behoeve van woonwagenbewoners

Het vierde uitgavenpakket van het programma 41.7 bevat kredieten voor de aankoop en de aanleg van terreinen ten behoeve van woonwagenbewoners. Provincies, gemeenten, OCMW's, de Vlaamse Gemeenschapscommissie, de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij en de door haar erkende sociale huisvestingsmaatschappijen komen in aanmerking voor een subsidie voor de aankoop, inrichting, renovatie of uitbreiding van woonwagenterreinen. Het bedrag van de subsidie is vastgesteld op 90% van de kostprijs (basisallocatie 63.01): 4.270.000 euro.

2. Het **programma 34.5 “Coördinatie permanente vorming”** bevat een totaal bedrag van 15.683.000 euro aan beleidskredieten die betrekking hebben op de subsidiëring van de Huizen van het Nederlands en het aanbod Nederlands Tweede Taal.
  - 499.000 euro voor kwaliteitsbevorderende projecten te ondersteuning van de Huizen van het Nederlands en Nederlands Tweede Taal.
  - 3.580.000 voor de personeels- en werkingskosten van de Huizen van het Nederlands
  - 11.478.000 euro voor een verhoogd aanbod cursussen Nederlands Tweede Taal (bevoegdheid Vlaams minister Vandenbroucke)
  - 126.000 euro voor de universitaire talencentra in het kader van het inburgeringsbeleid (bevoegdheid Vlaams minister Vandenbroucke)

2 Prioriteiten voor het beleid in 2006 - 2007

I Het inburgeringsbeleid ten aanzien van inwijkelingen

1 Uitvoering van het aangepaste inburgeringsdecreet

Sinds mijn aantreden als minister bevoegd voor Inburgering is de aanpassing van het inburgeringsdecreet een prioriteit geweest. Parallel hiermee was de aanpassing, de operationalisering en de optimalisering van de werking, infrastructuur en personeel op het terrein een even belangrijke prioriteit, vooraleer het nieuwe inburgeringsdecreet in werking zou treden.

Zo heb ik o.m. eerst een financiële audit van de werking van de onthaalbureaus laten doorvoeren, vervolgens eenvormige boekhoudkundige en financiële regels opgesteld en de elektronische gegevensuitwisseling tussen de diverse betrokken partners op het terrein geoperationaliseerd. Daarnaast heb ik het decreet op de Huizen van het Nederlands en de werking van de Onthaalbureaus ook reeds aangepast en de daarbij horende noodzakelijke middelen voor voorzien in de meerjarenbegroting. Intussentijd werd de aanpassing van het inburgeringsdecreet op 12 juli 2006 door het Vlaams Parlement finaal goedgekeurd. Nu is het zaak om dit decreet uit te voeren en verder te implementeren op het werkveld.

1.1 De doelgroep van het inburgeringsbeleid

De intentie om zoveel mogelijk nieuwkomers te verplichten tot het volgen van een inburgeringstraject zoals ingeschreven in het Regeerakkoord, is in het nieuwe decreet vertaald. Anderzijds is ervoor geopteerd om ontvankelijk verklaarde asielzoekers enkel nog te verplichten tot het volgen van een pakket maatschappelijke oriëntatie. Eenmaal deze asielzoeker erkend wordt als vluchteling, wordt hij of zij verplicht om het volledige inburgeringstraject volgen, voor zover ze dit nog niet gedaan hebben als rechthebbende.

Daarnaast neemt het nieuwe inburgeringsdecreet ook bedienaars van erkende erediensten expliciet op als doelgroep van het inburgeringsbeleid. Daar deze mensen vaak een maatschappelijke voorbeeldfunctie binnen hun geloofsgemeenschap bekleden, is het van het grootste belang dat zij een inburgeringstraject volgen. Het is daarom dat voor deze mensen geen vrijstelling van de inburgeringsplicht zal toegekend worden, tenzij ze een specifieke erkende opleiding hebben gevolgd.

Naast nieuwkomers zijn ook oudkomers doelgroep van het inburgeringsbeleid. Oudkomers zijn inwijkelingen die reeds langer dan een jaar in ons land wonen. Ook Belgen, die buiten België geboren zijn en van wie minstens één van de ouders in het buitenland geboren is, behoren tot die categorie. Deze oudkomers krijgen allen een recht op inburgering. Vanaf 2008 zullen oudkomers die inkomsten verwerven via maatschappelijke dienstverlening of een leefloon een inburgeringsplicht opgelegd krijgen.

De aanpassing van het decreet voorziet dat er binnen de groep van inburgeraars bepaalde categorieën prioritair een inburgeringstraject aangeboden krijgen. Deze categorieën zijn: inburgeraars die inkomsten verwerven via een wachtuitkering of werkloosheidsuitkering, inburgeraars die ouder of voogd zijn van een schoolgaand of leerplichtig kind, inburgeraars die huurder of kandidaat-huurder zijn voor een sociale woning in het Vlaams Gewest, inburgeraars die inkomsten verwerven via maatschappelijke dienstverlening of een leefloon en inburgeraars die geen onderdaan zijn van een EU+-land en zich als echtgenoot, echtgenote of familielid van een onderdaan van een lidstaat van de EU+ in ons land komen vestigen. Tot het moment dat zij, zoals hierboven vermeld, tot de verplichte categorieën zullen behoren, zijn oudkomers die inkomsten verwerven via maatschappelijke dienstverlening of een leefloon prioritair. In het Vlaams Gewest behoren ook de verplichte

inburgeraars tot de prioritaire doelgroep. Tenslotte behoren ook de minderjarige anderstalige nieuwkomers tot de doelgroep van het inburgeringsbeleid.

Bij de opmaak van het nieuwe decreet kon vanzelfsprekend enkel rekening gehouden worden met wetgeving die op dat moment in voege was. Hoewel het inburgeringsdecreet nog maar net aangepast is, kunnen bepaalde wetswijzigingen door de federale overheid ons nopen om het decreet aan te passen. Aangezien het Vlaamse inburgeringsbeleid zich richt op mensen die gemachtigd zijn legaal op het grondgebied te verblijven, dient het zeker op de vermelde federale wetgeving geënt te blijven.

1.2 De inburgeringsplicht

Naast een wijziging van de doelgroep van het inburgeringsbeleid, is ook de inhoud van de inburgeringsplicht gewijzigd. Verplichte inburgeraars hebben de plicht om zich binnen de drie maanden (nadat hun plicht is ontstaan) op het onthaalbureau aan te melden en om met regelmaat de lessen te volgen. Daarnaast voorziet het decreet dat in de toekomst de inburgeraar “de doelstellingen van de onderdelen van het vormingsprogramma moet behalen”. Hiermee heeft de decreetgever ervoor gezorgd dat in de toekomst, naast een inspanningsverbintenis, ook een resultaatverbintenis kan opgelegd worden.

Nieuw is ook dat de inburgeraar administratief beboet kan worden wanneer hij zijn traject onrechtmatig vroegtijdig beëindigt. Dit geldt niet alleen voor verplichte inburgeraars, maar ook voor rechthebbende inburgeraars. Hiermee willen we ook deze personen het signaal geven dat inburgering niet vrijblijvend is. Hoewel het decreet al stelt waartoe de inburgeraar verplicht is, dient dit nog verder uitgewerkt te worden in een uitvoeringsbesluit. Hierbij zal er naar gestreefd worden om die bepalingen zo eenvoudig en transparant mogelijk te maken zodat het voor alle betrokkenen duidelijk is waaraan de inburgeraar zich dient te houden en dat de opvolging door onthaalbureaus vlot kan verlopen.

Slotsom moet zijn dat voor iedereen duidelijk is dat het inburgeringsbeleid een verhaal van rechten én plichten is: de overheid is onder andere gehouden om te voorzien in een behoeftedekkend aanbod, de inburgeraar moet zijn contract nakomen, zodat hij in staat gesteld kan worden om actief deel te nemen aan de samenleving in Vlaanderen.

1.3 Vergoeding en waarborg

Het feit dat inburgering niet vrijblijvend is, wordt ook geïllustreerd door de invoering van een vergoeding en waarborg. Rechthebbende inburgeraars die van hun inburgeringsrecht willen gebruik maken, zullen voortaan een financiële vergoeding gevraagd worden, die gekoppeld wordt aan hun financiële draagkracht of desgevallend van hun wettelijke partner. Indien die financiële draagkracht lager of gelijk aan het leefloon is, zal het inburgeringstraject kosteloos zijn.

Voor verplichte inburgeraars wordt een systeem van waarborg ingevoerd. De waarborg wordt integraal terugbetaald wanneer de inburgeraar het inburgeringsattest heeft behaald. Dit is een bijkomende stimulans om het aangevatte vormingsprogramma tot een goed einde te brengen.

Zowel het systeem van de financiële draagkracht als die van de vergoeding zal in de loop van 2007 uitgewerkt worden.

1.4 Naar een systeem van administratieve geldboetes

In de Beleidsbrief 2005-2006 heb ik al aangegeven dat het huidige systeem van penale boetes niet doeltreffend is om het inburgeringsbeleid afdwingbaar te maken. In het nieuwe inburgeringsdecreet is daarom een systeem van administratieve geldboetes ingeschreven. De inburgeraar die zijn verplichtingen niet nakomt, riskeert een boete van 50 tot 5.000 euro. De geldboete is echter geen doel

op zich. De procedure is zodanig uitgetekend dat de inburgeraar zich alsnog in regel kan stellen; het gaat met andere woorden in de eerste plaats om een stimuleringsbeleid.

Hoewel het principe van administratieve geldboetes al verworven is en er een duidelijke procedure is uitgestippeld, dient de Vlaamse Regering nog te bepalen welke actoren hierbij een rol te vervullen hebben. Het dient nog bepaald te worden wie de vaststelling van de feiten zal doen en wie de boetes oplegt. Het belangrijkste hierbij is dat met de nieuwe procedure kort op de bal kan gespeeld worden.

1.5 Flexibiliteit

Hoewel er bewust voor gekozen is om de inburgeringsplicht als norm te hanteren, neemt dit niet weg dat er ruimte is voor flexibiliteit. Met een inburgeringsprogramma bieden we de inburgeraar een belangrijke opstap, maar dit mag hem of haar niet beletten of ontmoedigen om te werken. Daarom voorziet het decreet een flexibel traject voor mensen die beroepsmatig werkzaam zijn, hetzij als werknemer of als zelfstandige. In het uitvoeringsbesluit bij het decreet zal bepaald worden dat het onthaalbureau een soepeler programma kan samenstellen op maat van deze mensen. Hierbij kan het onthaalbureau een afwijking van de inburgeringsplicht toestaan, in die zin dat het inburgeringstraject het economisch proces niet in de weg mag staan.

Flexibiliteit wil ik ook voor traaglerenden en analfabeten voorzien. Voor deze mensen is het vaak onmogelijk om binnen het jaar een inburgeringscursus af te ronden. Daarom wordt in het uitvoeringsbesluit bij het decreet opgenomen dat men na een jaar het tijdsplan kan versoepelen waarbinnen hun inburgeringstraject dient te worden voltooid.

1.6 Het toeleidingstraject voor minderjarige anderstalige nieuwkomers

Zoals reeds vermeld, behoren minderjarige anderstalige nieuwkomers nog steeds tot de doelgroep van het inburgeringsbeleid. Het aanbod van de onthaalbureaus voor deze minderjarigen is wel gewijzigd. Op basis van de bevindingen van de pilootprojecten in Antwerpen, Gent en West-Vlaanderen is in het gewijzigde decreet het concept van het toeleidingstraject opgenomen. Onthaalbureaus hebben nu enkel de taak om de minderjarige anderstalige nieuwkomers adequaat door te verwijzen naar het onthaalonderwijs. Indien nodig kunnen de desbetreffenden ook doorverwezen worden naar welzijns- en gezondheidsinstellingen en/of door de gemeente doorverwezen worden naar het socioculturele aanbod.

Met het oog op deskundigheidsbevordering van de onthaalbureaus omtrent de toeleiding van minderjarigen, zal een draaiboek opgesteld worden dat ter beschikking zal gesteld worden van de onthaalbureaus. In samenwerking met het Vlaams Minderhedencentrum, zal de introductie van het draaiboek gepaard gaan met een studiedag voor de medewerkers van de onthaalbureaus.

1.7 Het informeren en doorverwijzen van de inburgeraar

Waar tot voor kort enkel gemeenten een informatie- en doorverwijstaak hadden, betreft het decreet hier nu ook andere instanties bij.

Voor de gemeenten blijft deze opdracht ten aanzien van nieuwkomers behouden. Wel wordt de informatietaak uitgebreid met het informeren van de minderjarige anderstalige nieuwkomers over het socio-culturele aanbod in de gemeente. OCMW's krijgen een informatie- en doorverwijstaak ten aanzien van oudkomers die inkomsten verwerven via maatschappelijke dienstverlening of een leefloon. Tenslotte zal mijn administratie, het Agentschap voor Binnenlands Bestuur, dit opnemen voor de bedienaars van erediensten.

Daarnaast zullen andere prioritaire doelgroepen gesensibiliseerd worden. Hierin zie ik bv. een rol weggelegd voor sociale huisvestingsmaatschappijen die huurders of kandidaat-huurders informeren over het aanbod van het onthaalbureau.

Om de vermelde instanties hun informatie- en doorverwijstaak zo adequaat mogelijk te laten opnemen, zal in het uitvoeringsbesluit voorzien worden dat mijn administratie hen hiervoor de nodige ondersteuning biedt. Hierbij zal ook getracht worden om de samenwerking tussen de onthaalbureaus, de gemeenten en de OCMW's te stimuleren en te versterken.

1.8 Nieuwe principes voor de subsidiëring onthaalbureaus: naar een reële outputfinanciering

Zowel de doelgroep in het algemeen, als de categorieën inburgeraars die verplicht worden, zijn uitgebreid. Het aanbod aan inburgeringstrajecten zal dan ook moeten stijgen. Dit aanbod moet professioneel, efficiënt en toereikend zijn. Het budget voor inburgering werd hiervoor verhoogd.

Het onthaalbureau blijft de spil van het inburgeringstraject. Een reële outputfinanciering en een rationalisering van de kostenstructuur van het onthaalbureau zijn belangrijke uitgangspunten bij de financiering van de onthaalbureaus.

Een reële outputfinanciering kan gerealiseerd worden door rekening te houden met objectieveerbare vaste kosten en het aflijnen van een aantal inhoudelijke componenten van het inburgeringstraject. Essentieel hierin is een duidelijke invulling van het pakket maatschappelijke oriëntatie (zoals de bepaling van de minimale inhoud en het aantal uren vorming) en standaardisering van de trajectbegeleiding (zoals een duidelijk takenprofiel). Daar de pilootfase voor de werking van het onthaalbureau voor minderjarige anderstalige nieuwkomers voorbij is, wordt de financiering hiervan opgenomen in de globale subsidie-enveloppe voor het onthaalbureau.

De toewijzing van de beschikbare begrotingskredieten zal aan de erkende onthaalbureaus toelaten om een kwalitatieve dienstverlening te garanderen, rekening houdend met de "instroom" van nieuwkomers in het werkingsgebied. Hierbij wordt rekening gehouden met de verschillen tussen de werking in een stedelijk en een provinciaal gebied, en met de efficiëntie en effectiviteit van de onthaalbureaus. Elk jaar zal de subsidie-enveloppe herberekend worden.

De hertekening van de principes van de subsidiëring van de onthaalbureaus is in belangrijke mate gebaseerd op de resultaten van de bijzondere financiële audit; dezelfde resultaten brengen mij ertoe een andere regeling te voorzien voor de wijze van uitbetaling van de subsidies aan de onthaalbureaus.

2 Maatschappelijke oriëntatie als bijdrage tot het samenleven in diversiteit

Een efficiënter inburgeringsbeleid stopt niet bij de aanpassing van het decreet. Ik heb steeds een lans gebroken voor het opwaarderen van het vormingsprogramma maatschappelijke oriëntatie (MO). In 2006 is daarin een grote stap gezet. Met grote voldoening heb ik immers het eindverslag van de "commissie ter invulling van de cursus maatschappelijke oriëntatie" mogen ontvangen. Dit eindverslag definieert "respect", "vrijheid", "solidariteit", "gelijkheid" en "burgerschap" als hoofdwaarden die een samenleven in diversiteit moeten schragen. Uiteraard zullen deze waarden een rode draad vormen in het nieuwe uniforme handboek maatschappelijke oriëntatie. Maar met dit eindrapport wil ik ook het debat en het gesprek met de gehele Vlaamse samenleving aangaan, net omdat het gaat om 'gemeenschappelijke' waarden en normen die niet alleen door nieuwkomers dienen gedragen te worden, maar ook door de gehele bevolking.

Daarnaast boeken we ook vooruitgang op organisatorisch vlak. In de zomer van dit jaar hebben de onthaalbureaus een richtlijn gekregen die bepaalt dat de cursist 60 uren MO dient te volgen. Daarbij is voorzien wanneer en hoe het onthaalbureau hiervan kan afwijken. Verder heb ik het Vlaams

Minderhedencentrum een projectsubsidie toegekend om de onthaalbureaus te ondersteunen op vlak van maatschappelijke oriëntatie en trajectbegeleiding. Een eerste prioriteit is de aanmaak van het hierboven vermelde gemeenschappelijk handboek voor alle onthaalbureaus. Ik hoop het handboek in 2007 te kunnen voorstellen.

Dit vormt geenszins het eindpunt. Onthaalbureaus trachten meer en meer, in de geest van het inburgeringsdecreet, de inburgeraar een aanbod op maat te geven. Zo wordt er al gewerkt met weekend- of avondaanbod en de individuele begeleiding van de cursist. Een aanbod op maat van de cursist betekent natuurlijk ook dat de inburgeraar kennis of vaardigheden die hij al bezit, niet opnieuw moet aanleren. Daarom hoop ik in de volgende beleidsbrief te kunnen meedelen dat onthaalbureaus over toetsen beschikken die elders verworven competenties kunnen meten. Dit moet mogelijk maken dat een cursist voor het aanbod MO kan worden vrijgesteld.

De uitbreiding van de doelgroep van het inburgeringsbeleid, brengt ook nieuwe uitdagingen op inhoudelijk vlak mee. Oudkomers, bedienaars van erediensten, ouders van schoolgaande of leerplichtige kinderen,..., hebben elk hun specifieke vragen en behoeften. Idealiter dient het aanbod MO zoveel mogelijk hieraan tegemoet te komen. Na de oplevering van het standaardhandboek MO, zal in 2007 de opdracht gegeven worden voor de ontwikkeling van een specifieke MO-cursus voor bedienaars van erediensten. Inzake de ouders van schoolgaande of leerplichtige kinderen zal in 2007 getracht worden om een detectiemechanisme te ontwikkelen teneinde de desbetreffenden te kunnen bereiken. Ook zal reeds met de onderwijssector en andere relevante actoren op het terrein overleg worden gepleegd teneinde de minimale kennis- en vaardigheidsdoelen te bepalen voor de ontwikkeling van een specifiek handboek MO voor ouders van schoolgaande of leerplichtige kinderen.

3 Trajectbegeleiding: divers en cruciaal

Trajectbegeleiding is de rode draad doorheen het ganse inburgeringstraject. De trajectbegeleider heeft de belangrijke taak om de inburgeraar te informeren over zijn rechten en plichten, hem of haar te begeleiden en op te volgen tijdens het vormingsprogramma en het totaaloverzicht te behouden. Hij of zij begeleidt de inburgeraar naar de reguliere voorzieningen, hetgeen één van de uiteindelijke doelen van het hele inburgeringstraject is. In het uitvoeringbesluit bij het aangepaste decreet leg ik een aantal accenten rond dit thema.

Verder expliciteer ik ook de opdracht van de trajectbegeleider om de deelname van de inburgeraar aan het vormingsprogramma actief op te volgen op basis van informatie uit de Kruispuntbank Inburgering. Indien een inburgeraar niet aanwezig is in de les, dient de trajectbegeleider hem of haar contacteren en te wijzen op de mogelijke gevolgen. De trajectbegeleider heeft hier een belangrijke motiverende functie. Het nieuwe systeem van administratieve boetes is geen doel op zich, uiteindelijk willen we hier mee bereiken dat zoveel mogelijk inburgeraars het inburgeringstraject aanvangen en succesvol afronden.

Het nieuwe uitvoeringsbesluit bepaalt ook dat de trajectbegeleider een aangepaste vorm van loopbaanoriëntatie kan aanbieden aan de inburgeraar die op korte termijn niet wenst door te stromen richting arbeidsmarkt of beroepsopleiding. Deze personen brengen in veel gevallen waardevolle bagage mee uit hun land van herkomst die we kunnen benutten in onze maatschappij, en die we, in hun en ons belang moeten naar waarde schatten. De onthaalbureaus kregen het afgelopen jaar daarom expliciet de opdracht om de inburgeraar te ondersteunen bij de gelijkschakeling van zijn of haar buitenlands diploma, zodat deze zo vlug mogelijk met een zo goed mogelijk dossier naar de geëigende dienst binnen de administratie Onderwijs kan. Vluchtelingenwerk Vlaanderen heeft in dat verband een experimentele projectsubsidie ontvangen om de expertise betreffende diplomagelijkschakeling die het opgebouwd heeft, over te dragen naar de onthaalbureaus. Het project loopt van 1 juni 2006 tot 31 mei 2007.

Om de mensen op het werkveld nog beter te ondersteunen in hun opdracht, heb ik het Vlaams Minderhedencentrum de opdracht gegeven om de trajectbegeleiding verder uit te bouwen en te verfijnen. Er wordt o.m. een inventaris opgesteld van gestandaardiseerde hulpmiddelen en best practices.

4 Verdere professionalisering van de onthaalbureaus

Uit de resultaten van de bijzondere audit die vorig jaar door de Inspectie van Financiën is uitgevoerd, is gebleken dat de onthaalbureaus zich meer zouden moeten ontwikkelen als een bedrijf waarbij professioneel werken en kwaliteitsbewaking belangrijke uitgangspunten zijn. Fundamenteel voor kwaliteitsvol werken zijn normering en standaardisering. Hierin zijn vorig jaar de eerste stappen gezet, zoals de richtlijnen in het kader van maatschappelijke oriëntatie en de uniformisering van het gebruik van het cliëntvolgsysteem ('het codeboek Matrix').

De werking van de onthaalbureaus zou verder op elkaar afgestemd moeten worden. Dit zal zich vertalen in een gemeenschappelijke 'huisstijl inburgering'. In de communicatie, zowel naar de inburgeraar als naar de gehele samenleving verhoogt dit de herkenbaarheid.

5 Het samenwerkingsverband

Het inburgeringsbeleid is ondertussen twee en een half jaar in uitvoering. Binnen het samenwerkingsverband tussen het onthaalbureau, het Huis van het Nederlands en de VDAB blijkt dat deze drie partners steeds meer naar elkaar toegroeien en hun samenwerking verfijnen en versterken. Dit konden we onder andere vaststellen op de trefdag in juni, georganiseerd door het Interdepartementaal Projectteam Inburgering.

Binnen het nieuwe regelgevende kader voor het inburgeringsbeleid consolideren we ook deze samenwerking. Eerst en vooral leggen we een link tussen het inburgeringsbeleid en het inwerkingsdecreet. Werkzoekende oudkomers die nood hebben aan het primaire inburgeringstraject of onderdelen daarvan, om zodoende hun kansen op een succesvol traject naar werk te vergroten, worden door de VDAB doorverwezen naar het onthaalbureau voor het volgen van (onderdelen van) een inburgeringstraject. Teneinde de opdrachten van VDAB naar oudkomers met een wacht- of werkloosheidsuitkering decretaal te verankeren, werd het inwerkingsdecreet aangepast.

Daarnaast werken we in het nieuwe uitvoeringsbesluit het inburgeringstraject dat de inburgeraar doorloopt verder uit en lijnen ook de verschillende taken en verantwoordelijkheden van de betrokken partijen af.

6 Kruispuntbank Inburgering: 'Meten is weten'

Het samenwerkingsverband tussen de verschillende partners van het inburgeringsbeleid uit zich ook in de elektronische gegevensuitwisseling. Vorig jaar zijn hierin de eerste grote stappen gezet door de oprichting van de Kruispuntbank Inburgering. Deze elektronische gegevensuitwisseling is een integraal project dat zowel naar vereenvoudiging als naar klantvriendelijkheid streeft. Het opzetten van een interdepartementaal uitwisselingsnetwerk is een vrij uniek gebeuren binnen de Vlaamse overheid.

De Kruispuntbank Inburgering maakt het bijvoorbeeld mogelijk dat de onthaalbureaus en de Huizen van het Nederlands over een uitgebreide databank beschikken met betrekking tot vraag en aanbod Nederlands als tweede taal, of dat de onthaalbureaus een gedetailleerd overzicht hebben op het verloop van de inburgeringstrajecten, inclusief het opvolgen van de regelmatige deelname.

Met de VDAB worden gegevens uitgewisseld over de inburgeraars met een perspectief richting arbeidsmarkt en wordt er teruggekoppeld naar de onthaalbureaus over het verdere verloop van hun traject. Daarnaast laat de databank ook toe om de verzamelde gegevens te verwerken voor statistische doeleinden en beleidsopvolging van het inburgeringsbeleid.

Dit jaar wens ik verder te werken aan de verdere professionalisering van de gegevensregistratie. Concreet gaat dit over het aanpassen van het cliëntvolgsysteem aan het nieuwe decreet en de uitbouw van een elektronische aanwezigheidsregistratie. Daarnaast onderzoeken we de opportuniteit om de gegevensuitwisseling verder open te stellen naar andere betrokken partijen.

7 De Huizen van het Nederlands

Het afgelopen werkjaar zijn de Huizen van het Nederlands erin geslaagd hun werking en organisatie te consolideren op basis van het (aangepaste) decreet van 7 mei 2004 betreffende de Huizen van het Nederlands. De Huizen van het Nederlands hebben zich op het werkveld kunnen positioneren als eerste partner voor de organisatie en coördinatie van de intake, testing en doorverwijzing van kandidaat-cursisten NT2 zonder studiebewijs NT2 enerzijds en de afstemming van het aanbod NT2 anderzijds.

Ook de vooropgestelde elektronische gegevensuitwisseling tussen de Huizen van het Nederlands en de betrokken partners werd gerealiseerd. Het elektronische uitwisselingsplatform tussen de Huizen van het Nederlands, de onthaalbureaus, de Centra voor Basiseducatie, de Centra voor Volwassenen en VDAB werd ontwikkeld en geoperationaliseerd.

Het vorige jaar kan dan ook omschreven worden als een stabilisatieperiode na de opeenvolgende experimentele fases die liepen van eind 2002 tot juli 2005 bij de inwerkingtreding van het decreet.

Dit werkjaar zullen de Huizen van het Nederlands opnieuw geconfronteerd worden met een aantal uitdagingen. Als partner zal de uitbreiding van de doelgroep van het inburgeringsbeleid ook een uitbreiding van de doelgroep van de Huizen van het Nederlands inhouden. Hierbij aansluitend kan nog vermeld worden dat de Vlaamse Regering in het Vlaamse inburgeringsbeleid – meer bepaald de uitbreiding van de doelgroep – beslist heeft een groeipad uit te tekenen met betrekking tot de bijkomende middelen Nederlands tweede taal. In 2006 werd er een bijkomend bedrag van 3,4 miljoen euro geïnvesteerd in extra aanbod NT2, wat maakte dat er in 2006 een budget van 9,6 miljoen euro beschikbaar is voor de organisatie van bijkomend aanbod NT2. Vanaf 2007 gaat het om 5,2 miljoen euro meer ten opzichte van 2005 of een totaal bedrag van 11,4 miljoen euro. Door middel van deze bijkomende investeringen zullen de wachtlijsten NT2 naar verwachting volledig weggewerkt zijn in het voorjaar van 2007.

De opdracht van de Huizen van het Nederlands zal eveneens uitgebreid worden in het kader van de vooropgestelde wijzigingen aan de Vlaamse Wooncode. Het beschikken over een basiskennis Nederlands of de bereidheid tot het verwerven van deze basiskennis zal als voorwaarde verbonden worden aan de toegang tot sociale huisvesting. Bij implementatie van deze maatregelen zullen de Huizen van het Nederlands een rol spelen bij het vaststellen van de taalkennis of de bereidheid tot taalverwerving.

De elektronische gegevensuitwisseling tussen de Huizen van het Nederlands en de verschillende partners moet verder bestendig en geoptimaliseerd worden.

Tot hiertoe worden de verzamelde gegevens in hoofdzaak verwerkt en gebruikt in het kader van de intake, testing en doorverwijzing van individuele cursisten. Deze gegevens moeten ook verwerkt en geanalyseerd worden op een meer globaal niveau. Op die manier kunnen de Huizen van het

Nederlands hun signaalfunctie ten aanzien van de overheid in het kader van beleidsvoorbereiding en -bijsturing maximaal opnemen.

Gezien de veelheid aan uitdagingen en de omvang van de uitbreiding van de opdracht zal de subsidie die jaarlijks aan de Huizen van het Nederlands wordt toegekend in 2007 stijgen van 2,5 miljoen euro naar 3,5 miljoen euro. Op basis van deze verhoging kunnen de Huizen van het Nederlands de nieuwe of uitgebreide opdrachten integreren in hun werking. Daarnaast moeten deze middelen aangewend worden voor de verdere professionalisering en deskundigheidsbevordering van hun personeelsleden.

8 Het secundaire traject

Aan de uitbouw van het secundaire inburgeringstraject is nog veel werk. Dit betekent niet dat ik dit een onbelangrijke materie vind. Integendeel. Het is immers tijdens dit vervolgetraject dat we de vruchten zien van de geleverde inspanningen voor zowel de inburgeraar, de medeburgers en de samenleving in het algemeen.

Om het secundaire traject met een maatschappelijk of educatief perspectief meer vorm te geven, wordt er een intensievere samenwerking voorzien tussen de trajectbegeleiding in de onthaalbureaus en het bestaande aanbod in de reguliere voorzieningen binnen de sectoren onderwijs, vorming, welzijn en cultuur. De samenwerking tussen de onthaalbureaus en VDAB zoals deze werd vormgegeven voor het secundaire traject voor personen met een professioneel perspectief kan hier inspirerend werken. Zo kunnen we inburgeraars actiever laten participeren aan onze maatschappij

De reguliere voorzieningen binnen de sectoren werk, zelfstandig ondernemerschap, onderwijs, vorming, welzijn en cultuur dienen dan ook open te staan voor de inburgeraar die met succes een inburgeringstraject heeft afgelegd. Zij dienen hen als volwaardige burgers te erkennen; alleen zo kunnen de inburgeraars actief participeren aan onze maatschappij.

9 Inburgering in Brussel

De uitvoering van het Vlaamse inburgeringsbeleid in onze tweetalige hoofdstad verdient onze specifieke aandacht. In het uitvoeringsbesluit bij het inburgeringsdecreet zal samenwerking voorzien worden tussen BON (het Brussels Onthaalbureau Nieuwkomers) en de Vlaamse Gemeenschapscommissie. Deze samenwerking kan in een convenant vastgelegd worden.

Het afgelopen jaar is ook op vlak van loopbaanoriëntatie al een heel traject afgelegd. De tweetaligheid en de ingewikkelde institutionele context maken het echter niet altijd gemakkelijk voor de Brusselse inburgeraar. Daarom hebben enkele partners op het terrein op initiatief van het onthaalbureau BON vzw de koppen bij elkaar gestoken en een eigen aanbod loopbaanoriëntatie binnen de Brusselse context uitgetekend. De inburgeraar doorloopt hierbij een traject, waarbij het onthaalbureau, de BGDA, VDAB-RDBB en de lokale werkwinkel hun eigen taken en verantwoordelijkheden hebben. Samen trachten ze met deze werkwijze de drempels naar reguliere diensten te verlagen en inburgeraars de mogelijkheid te geven om realistische en gefundeerde keuzes te maken.

Om verdere ontwikkelingen op te volgen en eventueel bij te sturen, wordt er enkele malen per jaar vanuit het Interdepartementaal Projectteam Inburgering een specifieke bijeenkomst rond Brussel georganiseerd. Tijdens deze zogenaamde "IPI-Brussel"-bijeenkomsten is er een ruime afvaardiging van Brusselse partners voorzien. Op deze manier volg ik de invulling van het inburgeringsbeleid in de Brusselse context op de voet op. Daarbij toetsen we telkens of er voor bepaalde ontwikkelingen of knelpunten binnen het inburgeringsbeleid een ander aanpak dan die in het Vlaamse Gewest vereist is.

10 Het civiele effect van inburgering

Sinds de vorming van deze regering hebben mijn collega-ministers als ikzelf benadrukt hoe cruciaal inburgering is voor een leefbare samenleving. Bij het kenbaar maken van mijn beleidsintenties voor het komende jaar heb ik al aangetoond dat ik een efficiënt inburgeringsbeleid als de katalysator hiervan zie. Dit is alleszins de eerste, cruciale stap die moet gezet worden.

Anderzijds mag de inburgeraar niet alleen staan. De plicht die hij opneemt en het engagement dat hij aangaat, dient gewaardeerd te worden door zijn medeburgers. De stap die hij zet door het volgen van een inburgeringsprogramma, is maar een stap voorwaarts wanneer de samenleving bereid is hem kansen te geven.

Ik wil daarom dat op termijn het behalen van een attest van inburgering een groter maatschappelijk effect heeft. Hiervoor wil ik het komende jaar al een eerste stap zetten: in 2007 wil ik de eerste “inburgeringsdag” in Vlaanderen kunnen bijwonen.

II Diversiteitsbeleid – het inburgeringsbeleid ten aanzien van de hele samenleving

1 Initiatieven ter versterking van het inburgeringsbeleid ('managers van diversiteit')

Als minister van inburgering erken ik dat de diversiteit binnen onze samenleving een onomkeerbaar feit is. Dit biedt heel wat opportuniteiten voor onze samenleving, maar stelt ons ook voor grote uitdagingen.

Ik beschouw het managen van diversiteit in de samenleving als een permanente opdracht die constant inspanningen vergt, waarbij iedereen verantwoordelijkheid draagt. Wanneer zowel de overheid (met op kop de lokale besturen), de sociale partners, het verenigingsleven, de media en de burgers van Vlaanderen deze verantwoordelijkheid effectief opneemt, zullen zeker positieve resultaten geboekt worden.

In maart 2006 heb ik de projectoproep 'managers van diversiteit' gelanceerd. Het bedrag van vijf miljoen euro werd in twee schijven verdeeld. Voor de eerste schijf van twee miljoen euro kon er ingeschreven worden tot 31 mei 2006, de tweede ronde waarin de overige drie miljoen verdeeld werd, liep tot 15 september 2006. In 2007 zal de vijf miljoen euro verdeeld worden in één ronde.

De projecten mogen geen vrijblijvend karakter hebben. Ze moeten blijvende en structurele effecten en meetbare resultaten opleveren. Zoals het nieuwe inburgeringsbeleid is immers ook het diversiteitsbeleid een zaak van “voor wat hoort wat”, van rechten en kansen maar ook van plichten en resultaten. De projecten dienen dan ook meetbare resultaten voorop te stellen. Dit moet ofwel kwantitatief ofwel kwalitatief gemeten worden. Enkel resultaatsgerichte projecten komen in aanmerking. Daarbij moet een nulmeting en een eindmeting bepaald worden. Het is niet de bedoeling dat de 5 miljoen euro opgebruikt wordt, wel dat de samenleving resultaten opmerkt.

De projecten moeten een cultureel divers publiek (autochtoon en allochtoon) als doelgroep hebben en/of uitgaan van initiatiefnemers met een diverse oorsprong.

Deze vernieuwende inspanningen moeten samenlevingsproblemen en overlastfenomenen - die de sociale verbondenheid bedreigen en ondermijnen – signaleren, aanpakken en remediëren. Deze middelen dienen concreet op het terrein, via efficiënte samenwerkingsverbanden, de onderlinge contacten tussen ‘zij’ en ‘wij’ te bevorderen, om zo meer en meer naar ‘ons’ te evolueren. Op deze manier kan iedereen een bijdrage leveren tot het oplossen van mogelijke maatschappelijke conflictsituaties en de verzuring in de samenleving tegengaan. Via deze middelen wil ik een impuls geven aan éénieder die zijn verantwoordelijkheid wil opnemen in het kader van het leefbaar samenleven in diversiteit.

De resultaten en de impact van deze projecten zullen opgevolgd worden via een onderzoek. Op deze manier wens ik een duidelijk beeld te krijgen van de veranderingen, die in het kader van 'managers van diversiteit' in de samenleving plaatsvinden.

2 Nieuwe overeenkomsten 2006-2008 voor de integratiediensten

Integratiediensten zijn instrumenten voor het diversiteitsbeleid op lokaal niveau. De meeste integratiediensten werden gesubsidieerd voor de periodes 2000-2002 en 2003-2005.

De betrokken gemeenten hebben een minderhedenbeleidsplan opgemaakt voor de periode 2006-2008, op basis van een omgevingsanalyse. Op basis van deze minderhedenbeleidsplannen werd er eind 2005 onderhandeld met de lokale besturen over nieuwe overeenkomsten met de integratiediensten.

Deze overeenkomsten bevatten een aantal nieuwe accenten en prioriteiten:

Er wordt inhoudelijk nadruk gelegd op:

- een versterkt en actief burgerschap: de volwaardige actieve participatie van alle burgers, ongeacht hun herkomst, aan alle domeinen van het maatschappelijke leven;
- de zelfredzaamheid van de burgers;
- het bevorderen van de sociale cohesie in een samenleving waar alle burgers, ongeacht de herkomst en met ruimte voor verschillen, met elkaar kunnen leven.

Er wordt ook nog veel meer dan in het verleden gestreefd naar meetbaar en opvolgbaar beleid: de overeenkomsten bevatten waar nuttig en mogelijk meetbare resultaten, inclusief nulmetingen. Om hierin nog verder te kunnen gaan zal de nodige ondersteuning geboden worden m.b.t. meetmethodes; bedoeling is dan ook om deze te uniformiseren, zodat benchmarking tussen de verschillende integratiediensten mogelijk wordt.

In de nieuwe overeenkomsten met de integratiediensten is er ook telkens bepaald dat zij een overzicht dienen te geven van de knelpunten en sterktes in de werking en van best practices. Dit is één van de manieren waarop ik een beter zicht wens te krijgen op wat er goed en slecht loopt in de diversiteitssector.

Een uitdrukkelijk accent vanuit het beleid is het leefbaar samenleven in diversiteit. De eerste verantwoordelijken voor het detecteren en beheersen van samenlevingsproblemen zijn de lokale besturen. Zij staan immers het dichtst bij de burger en weten het best wat er heerst bij de mensen. In dat kader dienen de integratiediensten knelpunten rond het al dan niet leefbaar samenleven in diversiteit te verzamelen en te registreren en naar oplossingen te zoeken.

Een andere belangrijke accentverschuiving is dat de integratiesector in de toekomst naar de gehele bevolking moet werken. Het streven naar sociale cohesie wordt een belangrijke taak. Daarom moet de diversiteitssector – als partner van de overheid – ook werken met het verenigingsleven rond het samenleven in diversiteit. Concreet wordt er verwacht dat er ondersteuning gegeven wordt aan verenigingen die werken met een zeer divers publiek en die de sociale cohesie willen bevorderen tussen mensen, ongeacht hun origine.

Zoals in de vorige convenanten van de integratiediensten is er een doelstelling rond toegankelijkheid opgenomen, die zowel een luik interculturalisering van diensten en voorzieningen als een luik participatie bevat. Prioritaire thema's die hierrond zeker in de convenanten zijn opgenomen, zijn onderwijs en tewerkstelling, maar ook overlast, opvoeding en emancipatie (m.b.t. dit laatste in het bijzonder allochtone meisjes en vrouwen, met aandacht voor de man/vrouw-verhoudingen).

De integratiedienst heeft een regiefunctie op vlak van het onthaalbeleid. Door samen te werken met het onthaalbureau, moet de integratiedienst een duidelijk zicht krijgen op de inburgeraars in de gemeente en op de hoogte zijn van eventuele knelpunten. Deze knelpunten kunnen dan aangekaart worden bij andere diensten, die ze zouden moeten oplossen, zo nodig met ondersteuning van de integratiedienst.

Het maatschappelijk draagvlak en beeldvorming blijven belangrijke accenten in de convenanten van de integratiediensten. Een nieuw resultaat dat is opgenomen in de convenanten, is: 'samenlevingsproblemen worden benoemd en worden maatschappelijk bespreekbaar'. Problemen moeten immers eerst benoemd worden, vooraleer naar oplossingen gezocht kan worden en informatie verstrekt kan worden over rechten en plichten en over mogelijke hulpverleningskanalen. Voorbeelden van taboes of problemen zijn: huwelijk(smigratie), onveiligheidsgevoelens, racisme en discriminatie,

overlastfenomeen, familiaal geweld, negatieve wederzijdse en onderlinge beeldvorming van allochtone en autochtone Vlamingen, enzovoort.

Bij gemeentes die een grote concentratie hebben van mensen zonder wettig verblijf, is het opvangbeleid als doelstelling opgenomen in hun convenant. De diversiteitssector heeft binnen het opvangbeleid de taak de bevoegde reguliere diensten en instellingen te sensibiliseren en te stimuleren om de bestaande regelgevingen rond mensen zonder wettig verblijf toe te passen. Enerzijds moeten de noodzakelijke rechten (het recht op dringende medische hulp en het recht op onderwijs voor minderjarigen) gewaarborgd worden, anderzijds moet er tegelijkertijd een oriënteringsbeleid gevoerd worden op het vlak van (vrijwillige) terugkeer naar het land van herkomst en/of migratie naar een derde land.

In iedere nieuw convenant wordt een doelstelling opgenomen in verband met het voldoen aan de bepalingen van het kwaliteitsdecreet.

3 Aanpassing van de overeenkomsten van de integratiecentra

3.1 Aanpassing van de overeenkomsten 2003-2008 van de provinciale en lokale integratiecentra vanaf 1 januari 2006 aan de nieuwe beleidsmatige en maatschappelijke ontwikkelingen

De huidige overeenkomsten tussen de Vlaamse Regering en de integratiecentra (5 provinciale, 2 lokale en één regionaal integratiecentrum in het Brusselse Gewest) lopen van 2003 tot 2008. Eind 2005-eerste helft 2006 werden de overeenkomsten aangepast aan de nieuwe beleidsmatige en maatschappelijke ontwikkelingen.

De integratiecentra werken voornamelijk op vier sporen: bevorderen van het samenleven in diversiteit, bevorderen van de toegankelijkheid van voorzieningen, ondersteunen van lokale en provinciale besturen en bevorderen van de emancipatie van minder bereikbare groepen.

Dezelfde aandachtspunten als bij de integratiediensten zijn te vinden in de nieuwe overeenkomsten met de integratiecentra. Zij moeten immers de integratiediensten ondersteunen door het ontwikkelen van methodieken, het ondersteunen van projecten en het slaan van bruggen tussen de lokale besturen en hun inwoners.

Voor de grote klemtoon op het bevorderen van het samenleven in diversiteit, waarbij men zich richt op de hele bevolking, autochtoon of allochtoon is opvallend in vergelijking met de vorige overeenkomsten. Integratiecentra werken ook aan sociale cohesie, bestrijden van overlast, bespreekbaar maken van taboes (bv. taboes rond huwelijksmigratie, racisme, onveiligheidsgevoelens, enz.), enz.

Bij hun taken inzake het bevorderen van de toegankelijkheid van voorzieningen ligt de klemtoon vooral op onderwijs en tewerkstelling, aangezien dit de belangrijkste hefboomen zijn voor empowerment en participatie aan de samenleving.

In verband met onderwijs worden er, steeds in samenwerking met de betrokken instanties onder de bevoegdheid van mijn collega de minister van onderwijs, complementaire concepten ontwikkeld rond taalstimulering, participatiegraad aan kleuteronderwijs, werken aan de doorstroom van allochtone leerlingen naar verschillende richtingen binnen het secundair onderwijs en naar het hoger onderwijs volgens gelijkaardige verhoudingen als autochtone leerlingen, interculturalisering van de lerarenopleiding, enz.

Ook andere sectoren, zoals welzijn, kunnen een beroep doen op expertise en ondersteuning van de integratiesector om de toegankelijkheid van hun diensten te verhogen. Meer en meer werken de integratiecentra aanbodgericht, waarbij zij een ondersteuningspakket ontwikkelen waarop allerlei

diensten en organisaties een beroep kunnen doen, en waarbij ze begeleiding kunnen vragen bij het ontwikkelen van een diversiteitsbeleid. Zij werken aan interculturalisering van CAW's, ouderenvoorzieningen, gezondheidsvoorzieningen, enz. Er is de samenwerking tussen de integratiesector en het maatschappelijk opbouwwerk die in bepaalde regio's zeer goed verloopt. In de loop van dit jaar wens ik in samenwerking met de minister van Welzijn na te gaan hoe deze sectoren elkaar (kunnen) versterken in het verhogen van de leefbaarheid, het samenleven in diversiteit en de ondersteuning van het buurtwerk. De resultaten van deze evaluatie kunnen van invloed zijn op de ontwikkeling van het nieuwe decreet i.v.m. de diversiteitssector. In het protocol van september 2005 tussen mezelf en de minister van Welzijn werd ook opgenomen dat we zouden nagaan hoe de lokale beleidsplannen meer geüniformiseerd en de planningstermijnen op elkaar afgestemd kunnen worden. Rond dit lokaal sociaal beleid en het afstemmen van de verschillende plannen speelt de integratiesector een belangrijke rol.

Aanvullend bij het inburgeringsbeleid richten integratiecentra zich via diverse projecten tot inburgeraars. Zij ondersteunen vrijwilligerswerk en nieuwe verenigingen en stimuleren samenwerkingsverbanden. Bestaande verenigingen en burgerinitiatieven worden aangesproken om inburgeraars wegwijs te maken in hun concrete woon- en leefomgeving. Het leggen van nieuwe contacten met medebewoners en het uitbouwen van een sociaal netwerk versterkt mensen immers in hun burgerschap. In de nieuwe convenanten wordt er aandacht besteed aan de rol die de integratiecentra kunnen spelen inzake het secundaire inburgeringstraject voor nieuwkomers (zie ook elders in deze nota).

3.2 Het Vlaams Minderhedencentrum

Belangrijke projecten van het VMC in verband met diversiteit in 2005-2006 zijn: het experimentele project "richtingwijzer sociale cohesie in een interculturele context"; een studiedag rond beeldvorming; een toolbox met methodieken voor de diversiteits- en inburgeringssector, die online kan geraadpleegd worden en die ook telkens aangevuld wordt.

In oktober 2006 heeft het VMC een praktijkgids "sociale cohesie in een interculturele context" voorgesteld, een concreet werkinstrument voor lokale besturen, maatschappelijke voorzieningen en middenveldorganisaties. In deze gids vinden deze instanties inspiratie bij hun werk rond sociale cohesie. Er worden praktijken en projecten beschreven waarbij gewerkt wordt aan sociale cohesie op buurtniveau. Ook buurtbewoners en andere deskundigen over sociale cohesie in een interculturele context komen aan het woord. Het VMC voorziet ook een vormingspakket rond sociale cohesie, voortbouwend op de praktijkgids.

Een realisatie die nog voorzien wordt in 2006 is een folder "lokaal diversiteitsbeleid". Deze biedt methodieken en best practices aan gemeentebesturen om in hun beleid (pro)actief in te spelen op de diversiteit binnen hun bevolking.

Mede op basis van het ingediende meerjarenplan zullen we in het najaar 2006 een nieuwe overeenkomst opstellen die zal ingaan op 1 januari 2007. De analyse van de overeenkomsten met de integratiecentra en diensten en het nieuwe inburgeringsdecreet zullen van invloed zijn op deze nieuwe overeenkomst. De resultaten van de audit van de diversiteitssector en het eventuele nieuwe decreet kunnen ons nopen om de overeenkomst in de loop van 2007 aan te passen.

4 Afstemming van de diversiteitssector op de inburgeringssector

Integratiecentra, integratiediensten en onthaalbureaus zijn specifieke instrumenten in het inburgerings- en diversiteitsbeleid van de Vlaamse overheid. Ook al benaderen zij verschillende aspecten in hun werking, toch zijn zij inhoudelijk en organisatorisch sterk verweven. De onthaalbureaus hebben bijvoorbeeld tijdens het primaire inburgeringstraject de opdracht om nieuwkomers door te verwijzen

naar het reguliere dienstenaanbod. De kwaliteit van het resultaat van deze doorverwijzing hangt echter sterk af van de beschikbaarheid en toegankelijkheid van de reguliere voorzieningen in kwestie. Het is de opdracht van de integratiecentra en -diensten om te werken aan toegankelijkheid en de onthaalbureaus kunnen hierin een belangrijke signaalfunctie opnemen. Het VMC moet zorgen voor netwerking tussen de centra, de diensten en de onthaalbureaus.

5 Audit van de diversiteitssector (Decreet van 18 april 1998 inzake Etnisch-Culturele minderheden)

Met het oog op de wijziging van het minderhedendecreet heb ik aan de Inspectie van Financiën de opdracht gegeven een audit uit te voeren bij de integratiecentra en -diensten.

Met deze audit wil ik laten onderzoeken of met de middelen die worden ingezet in de integratiesector effectief de gestelde doelstellingen bereikt worden. Daarnaast wens ik na te gaan of de opdrachten van de integratiesector zoals die bepaald werden in het minderhedendecreet van '98, en de verdeling van de middelen tussen provinciale en lokale integratiecentra enerzijds en openbare lokale integratiediensten anderzijds, overeenstemmen met de nieuwe beleidsvisie en met de gewijzigde noden die zich stellen in de samenleving. Bovendien wordt het onthaalbeleid, dat één van de centrale sporen van het minderhedendecreet is, aangestuurd door een afzonderlijk decreet, zijnde het inburgeringsdecreet. De relatie tussen de werkingen van beide sectoren dient nagegaan te worden.

Afhankelijk van de resultaten van de geplande doorlichting van de integratiesector in 2006 zal onderzocht worden op welke wijze een efficiënte inzet van de middelen kan leiden tot een bundeling van expertise, het tot stand brengen van synergie, het op elkaar afstemmen van initiatieven en tot snellere en betere resultaten.

6 Experimentele projectsubsidie

In Antwerpen is het "Atlas"-project uitgewerkt, waarbij alle diensten rond inburgering en diversiteit werden samengebracht binnen één-locatie, gericht zowel op allochtonen als op autochtonen. In 2006 opende het Atlas-gebouw onder een ruime publieke belangstelling.

De experimentele projectsubsidies voor 2007 zullen voornamelijk in het teken staan van de ondersteuning van het gevoerde inburgeringsbeleid in het algemeen. Hierbij denk ik onder meer aan de nood van het uniforme meten van effecten, het begeleiden en ondersteunen en tot slot het systematisch evalueren van de diversiteitssector.

7 Empowerment

Het Minderhedenforum speelt een belangrijke rol als brug tussen het beleid en de etnisch-culturele minderheden. Het is een kanaal van informatie en participatie vanuit en naar deze doelgroepen. Het brengt op Vlaams niveau verenigingen en individuen uit etnisch-culturele minderheden samen om na te denken over maatschappelijke problemen aangaande diversiteit, over mogelijke oplossingen rond thema's als onderwijs, tewerkstelling, ouderen, lokale verkiezingen, burgerschap en racisme en de rol van verschillende actoren daarin.

De werking van het Forum van etnisch-culturele minderheden zal ook onderwerp uitmaken van de audit van de Inspectie van Financiën dit najaar. Op basis van de conclusies van deze audit en op basis van gesprekken met bevoorrechte getuigen, het middenveld en andere deskundigen zullen we in 2006-2007, in functie van het nieuwe decreet, onderzoeken wat de meest effectieve manier is om zoveel mogelijk burgers van diverse herkomst bij het beleid te betrekken.

8 De trekkende bevolkingsgroepen

De realisatie van voldoende en degelijke legale woonwagenterreinen is een belangrijke doelstelling voor de Vlaamse Regering. Dit gebeurt in samenspraak en na overleg met de lokale en provinciale overheden.

Het afgelopen jaar werd door verschillende steden en gemeenten het dossier voor de inrichting van een woonwagenterrein definitief ingediend, waardoor er substantieel meer middelen nodig zijn in 2007. Deze zijn voorzien, waardoor de realisatie van voldoende en degelijke legale woonwagenterreinen verder vorm krijgt in de komende jaren.

9 Tolkendienstverlening

Samenleven in diversiteit brengt ook met zich mee dat taalproblemen een degelijke dienst- of hulpverlening kunnen verhinderen. Het inschakelen van sociale tolken kan hier een tijdelijke oplossing bieden. Vanuit Inburgering worden er middelen voorzien voor de subsidiëring van Baðbel en Vlaamse Tolkentelefoon vzw en voor de ondersteuning van de vrijwilligerswerking van het Sociaal Vertaalbureau van Brussel Onthaal vzw. Daarnaast doen we inspanningen voor het professionaliseren van het sociaal tolken in Vlaanderen en de mogelijke samenwerking in dit verband met de andere overheden in ons land. Deze financiële inspanningen zullen in 2007 gecontinueerd worden.

In het kader van de harmonisering van de decreten zullen ook voorstellen uitgewerkt worden over de coördinatie tussen en de eventuele structurele inbedding van Baðbel, Vlaamse Tolkentelefoon vzw en de provinciale en stedelijke tolkdiensten.

10 Coördinatie van het inburgerings- en diversiteitsbeleid

In 2007 zal er ook aandacht zijn voor de systematische coördinatie, opvolging en evaluatie van het Vlaamse inburgerings- en diversiteitsbeleid en voor een afstemming op het Europese en internationale migratie- en integratiebeleid. Het door de Vlaamse Regering goed te keuren geactualiseerde strategisch plan voor het beleid ten aanzien van het ‘samenleven in diversiteit’, voorbereid door de interdepartementale commissie etnisch-culturele minderheden, zal hierbij het vertrekpunt vormen.

Bovendien zal onderzocht worden of en zo nodig hoe de diversiteitssector betrokken moet worden bij de te nemen maatregelen in het kader van de richtlijn Richtlijn 2000/43/EG van 29 juni 2000 houdende toepassing van het beginsel van gelijke behandeling van personen ongeacht ras of etnische afstamming en de richtlijn 2000/78/EG van 27 november 2000 tot instelling van een algemeen kader voor gelijke behandeling in arbeid en beroep.

De huidige beheersovereenkomst met het Steunpunt Gelijke Kansenbeleid eindigt op 31 december 2006. Voor een nieuw te erkennen steunpunt Gelijke Kansenbeleid (2007-2011), dat zal gefinancierd worden door de minister bevoegd voor het Gelijke Kansenbeleid en mezelf, is er in 2006 een nieuwe oproep gelanceerd. Deze oproep bevat, op mijn initiatief, een apart luik rond inburgering in de ruime zin.

In het kader van het Vlaams inburgeringsbeleid zijn de ontwikkeling van een coherent longitudinaal onderzoek gericht op een betrouwbare en continue inventarisatie van data, een analyse van de positie van etnisch-culturele minderheden op verschillende domeinen, en de ontwikkeling van een monitor sociale cohesie noodzakelijk. Een inclusief en gecoördineerd gelijkekansen- en inburgeringsbeleid dat effectief en efficiënt wil zijn, dient van bij de planning en ontwikkeling voldoende in de realiteit gefundeerd te zijn. Daarom is er nood aan onder meer een doorgedreven systematische opvolging en monitoring van de evoluties van de positie van kansengroepen in de Vlaamse samenleving.

Om de manifeste leemte op het vlak van kennis over de positie van etnisch-culturele minderheden weg te werken zal, aanvullend bij de wetenschappelijke activiteiten van het Steunpunt Gelijkere kansenbeleid, een onderzoeksinstrumentarium uitgebouwd worden dat toelaat de mate van integratie van etnisch-culturele minderheden in de Vlaamse samenleving in kaart te brengen en op te volgen. Deze 'Integratiekaart' zal bijdragen aan beter inzicht in de wijze waarop en de snelheid waarmee de verschillende groepen allochtonen integreren in de Vlaamse samenleving. Deze 'Integratiekaart' kan daarom gebruikt worden als instrument om resultaten en impact van het integratiebeleid te onderzoeken. In deze 'Integratiekaart' kunnen thema's zoals demografische ontwikkelingen, onderwijs, arbeidsmarkt, welzijn en gezondheid, sociale contacten, huisvesting, sport, cultuur en media behandeld worden en dit via periodieke kwantitatieve en kwalitatieve analyses.

In 2006-2007 wens ik dat de band tussen stedenbeleid en diversiteitsbeleid nog verder uitgebouwd wordt. Wederzijdse 'bevruchting' kan heel wat meerwaarde opleveren. Zo kan diversiteit lessen trekken uit de bemerkingen geformuleerd door de visitatiecommissie inzake integratie en kan stedenbeleid de stadsmonitor verder uitbouwen met gegevens vanuit de diversiteitssector.

Verder zal ik nagaan welke opportuniteiten zich kunnen voordoen op het vlak van grensoverschrijdende informatie- en expertise-uitwisseling op het vlak van het inburgeringsbeleid. Zo kan in het kader van de X^o samenwerkingscommissie Québec-Vlaanderen 2006-2008 informatie en expertise uitgewisseld worden in het domein van bestuurszaken in het algemeen en het inburgeringsbeleid in het bijzonder, met bijzondere aandacht voor beleidsinnovaties

3 Moties en resoluties Vlaams Parlement

Motie van aanbeveling tot besluit van het in commissie gehouden debat over de beleidsbrief Inburgering - Beleidsprioriteiten 2005-2006.

Aan deze motie tot aanbeveling is gevolg gegeven. Wat betreft 1° tot 6°, verwijs ik naar het onderdeel “Inburgering”. Wat betreft 7° tot 9° verwijs ik naar het onderdeel “Diversiteitsbeleid”.

Het Vlaamse Parlement vroeg:

1° het Vlaamse inburgeringsbeleid verder uit te bouwen en aan toetsbare doelstellingen te onderwerpen zodat het binnen afzienbare tijd op kruissnelheid zit. Hiervoor is reeds het volgende gerealiseerd:

- er is een bepaling van het aantal uren maatschappelijke oriëntatie
- er is een verbetering van de afrekeningsregels
- binnen het strategisch arbeidsmarktonderzoek van de VIONA-werking loopt het onderzoek ‘Evaluatie van de inhoudelijke en financiële aspecten van het Vlaams inburgeringsdecreet’ dat uitgevoerd wordt door het HIVA en de universiteit van Antwerpen.

2° daartoe spoedig het Inburgeringsdecreet te wijzigen, voornamelijk om de doelgroep uit te breiden en een effectiever sanctiemechanisme te garanderen:

- het inburgeringsdecreet is gewijzigd. Daarbij is de doelgroep uitgebreid en wordt voorzien in de invoering van administratieve geldboetes.

3° het onderdeel maatschappelijke oriëntatie in het inburgeringstraject te stroomlijnen:

- er is een bepaling van het aantal uren maatschappelijke oriëntatie

4° de kostprijs van het inburgeringstraject over heel Vlaanderen zoveel mogelijk uniform te maken:

- dit wordt bij de uitvoering van het aangepaste decreet opgenomen

5° de samenwerking tussen de onthaalbureaus, de Huizen van het Nederlands en de VDAB te verbeteren, mede met het oog op de uitbouw van het secundaire traject:

- hierbij is rekening gehouden bij de wijziging van het inburgeringsdecreet en wordt verder opgenomen bij de verdere regulering van het inburgeringsbeleid
- de elektronische uitwisseling wordt vertaald in de Kruispuntbank Inburgering

6° de gemeenten te responsabiliseren in hun rol van informatieverstrekker en doorverwijzer naar de onthaalbureaus:

- dit is verder geëxpliciteerd in het aangepaste inburgeringsdecreet. Bij de operationalisering hiervan zullen de gemeenten verder geïnformeerd en gesensibiliseerd worden.

7° het onderdeel “diversiteit” in de beleidsbrief verder uit te werken, te verfijnen en zoveel mogelijk aan toetsbare doelstellingen te onderwerpen:

- Hiervoor verwijs ik naar het onderdeel “diversiteitsbeleid” in deze beleidsbrief en de op handen zijnde audit van de diversiteitssector

8° de harmonisering van het Minderhedendecreet, het Inburgeringsdecreet en het decreet op de Huizen van het Nederlands voor te bereiden:

- de afstemming van het inburgeringsbeleid en minderhedenbeleid is voor 2007 voorzien

9° via intensief overleg met de federale regering erover te waken dat het Vlaamse inburgeringsbeleid niet wordt doorkruist door het federale beleid:

- overleg gebeurd in functie van relevante wijzigingen op zowel federaal als Vlaams vlak

4 Samenvatting

Voor het inburgeringsbeleid

Het inburgeringsdecreet:

- in voege treden van het decreet
- een uitvoeringsbesluit voor het inburgeringsdecreet met:
  - verdere afbakening van de doelgroep van het inburgeringsbeleid
  - verdere regulering rond de inburgeringsplicht
  - regulering sanctioneringsmechanisme
  - invoering waarborg en vergoeding
  - ontwikkeling van een flexibel traject voor “werkenden”
  - overstap naar een outputfinanciering
  - versterking van de informatie- en doorverwijzingstaak van de gemeente en andere instanties zoals het OCMW

Maatschappelijke oriëntatie (MO):

- een gemeenschappelijk tekstboek maatschappelijke oriëntatie voor alle onthaalbureaus
- ontwikkeling van toetsen voor het bepalen van elders verworven competenties voor het vormingsprogramma MO
- ontwikkeling van een aanbod MO op maat voor de vernieuwde doelgroep

Trajectbegeleiding:

- verdere uitbouw van trajectbegeleiding binnen het inburgeringstraject in functie van de beleidsaanpassingen

Professionalisering van de onthaalbureaus:

- verdere normering en standaardisering
- invoering van een “huisstijl inburgering”

Het samenwerkingsverband:

- verdere afstemming van onthaalbureau – Huis van het Nederlands – VDAB in functie van het nieuwe inburgeringsdecreet

Kruispuntbank Inburgering:

- aanpassen van het cliëntvolgsysteem aan het nieuwe decreet
- de uitbouw van een elektronische aanwezigheidsregistratie

Huizen van het Nederlands:

Het secundaire traject:

- uitbouw van het secundaire traject

Civiel effect:

- de eerste inburgeringsdag in Vlaanderen

Voor het diversiteitsbeleid

Initiatieven ter versterking van het inburgeringsbeleid (“managers van diversiteit”):

- Lancering van de projectoproep “managers van diversiteit” 2006 voor 5 miljoen, verdeling van de middelen en opvolging van de projecten

- Nieuwe projectoproep managers van diversiteit in 2007 voor 5 miljoen, verdeling van de middelen en opvolging van de projecten

De diversiteitssector; Aanpassing van de overeenkomsten met integratiecentra en diensten aan de nieuwe accenten in het beleid:

- Nieuwe overeenkomsten 2006-2008 tussen de Vlaamse Regering en de lokale integratiediensten
- Aanpassing voor de periode 2006-2008 van de overeenkomsten 2003-2008 tussen de Vlaamse Regering en de integratiecentra (5 provinciale, 2 lokale en één regionaal integratiecentrum in het Brusselse Gewest) aan de nieuwe beleidsmatige en maatschappelijke ontwikkelingen.
- Afsluiten van een nieuwe overeenkomst met het Vlaams Minderhedencentrum vanaf 1 januari 2007. Meer dan vroeger zal het Vlaams Minderhedencentrum vanaf 2007 niet alleen de diversiteitssector, maar ook de inburgeringssector ondersteunen en de linken tussen beide sectoren mee verzekeren.

De diversiteitssector; Audit van de sector:

- opdracht aan de Inspectie van Financiën voor een audit bij de integratiecentra en –diensten.
- Afhankelijk van de resultaten van de geplande doorlichting van de integratiesector in 2006 mogelijke hertekening van de sector.

Selectie en opvolging van experimentele projectsubsidies 2006-2007:

- In 2007 zal er o.a. een project zijn rond meten van effecten en systematisch evalueren van de diversiteitssector

Realisatie van voldoende en degelijke legale woonwagenterreinen.

Coördinatie van het inburgerings- en diversiteitsbeleid:

- Uitvoering strategisch plan ICEM
- Nieuwe beheersovereenkomst met het Steunpunt Gelijke Kansenbeleid : ontwikkeling van een coherent longitudinaal onderzoek i.v.m. etnisch-culturele minderheden en het samenleven in diversiteit.
- Ontwikkeling van een onderzoeksinstrumentarium, die toelaat de integratie van etnisch-culturele minderheden in de Vlaamse Samenleving in kaart te brengen;

Afstemming van het Vlaamse inburgerings- en diversiteitsbeleid met elkaar en afstemming met het Europese en internationale migratie- en integratiebeleid.

Marino KEULEN,

Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering

---